

VERKSAMHETS- OCH EKONOMIPLAN FÖR FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE FÖR ÅREN 2004-2007

GRUNDERNA FÖR VERKSAMHETEN PÅ FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

De av regeringen uppställda försvarspolitiska målen

Målet för regeringens utrikes- och säkerhetspolitik är att stärka Finlands säkerhet och internationella inflytande samt att främja landets intressen i en värld där samarbetet fortgående fördjupas. Säkerhetspolitikens grundval utgörs av ett trovärdigt försvar. Regeringen verkar för att förbättra verksamhetsförutsättningarna för Förenta Nationerna (FN) och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) särskilt när det gäller den fredsbevarande verksamheten. Finland deltar i den fredsbevarande verksamheten och krishanteringssamarbetet i enlighet med FN:s, OSSE:s, Europeiska unionens (EU) och Nordatlantiska fördragsorganisationens (NATO) partnerskapsprogram (Partnerskap för fred, Pff) med särskild tonvikt på det praktiska samarbetet med Sverige och de övriga nordiska länderna. Regeringen verkar för att EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik skall effektiviseras och för att unionens förmåga att reagera på kriser som hotar säkerheten och friheten skall förbättras. Samtidigt förbättras den nationella beredskapen att hantera kriser eller hot som Finland utsätts för.

Finlands säkerhets- och försvarspolitiska handlingslinje kan sammanfattas som följande grundläggande faktorer:

1. Finland bör upprätthålla och utveckla en trovärdig försvarsförmåga.
2. Finland bör under de rådande förhållandena hålla fast vid sin militära alliansfrihet.
3. Finland bör delta i det internationella samarbetet i syfte att stärka säkerheten och stabiliteten.

Försvarsmakten utvecklas så som anges i regeringens redogörelse ”Finlands säkerhets- och försvarspolitik 2002” (nedan redogörelsen) som har godkänts av riksdagen. Försvarsförmågan dimensioneras så att landets territoriella integritet och självständighet samt medborgarnas livsbetingelser kan tryggas.

Försvarets mål är att i alla situationer garantera landets självständighet, trygga medborgarnas livsbetingelser, förhindra att territoriet utnyttjas samt att trygga statsledningens verksamhetsförutsättningar och handlingsfrihet. Som ett icke-allierat land upprätthåller och utvecklar Finland en trovärdig försvarsförmåga med tanke på säkerheten i omvärlden.

De allmänna riktlinjerna för utvecklande av statsförvaltningen förutsätter att ministeriernas grepp om styrningen av den underställda förvaltningen effektiviseras. I fråga om förändringarna accentueras särskilt den ökade marknadsbaseringen när det gäller stödfunktionerna. Å andra sidan förutsätter framtiden att försvarsministeriets förvaltningsområde har en allt mera omfattande förmåga att samarbeta med andra aktörer också i fråga om funktioner som nära tangerar de centrala uppgifterna.

Genom reformen av statens centralförvaltning stärks ministeriernas roll i planeringen av ämbetsverkens och inrättningarnas verksamhet och ekonomi samt i resultatstyrningen. I bruktagandet av programledningen bereds som en central procedur för styrningen av statsrådets

verksamhet när regeringsprogrammet verkställs och när dess genomförande uppföljs. Till reformen av centralförvaltningen hänför sig en utredning av hur uppgifterna kan regionaliseras. Viktiga faktorer på fastighetsområdet är etableringen av den nya verksamhetsmodellen i överensstämmelse med försvarsförvaltningens fastighetsreform och den nya arbetsfördelningen mellan de olika aktörerna.

Försvarsförvaltningens partnerskapsprogram och de partnerskapsprojekt som ingår i det för också i framtiden med sig t.o.m. mycket långvariga avtal.

Förfarandet med statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelser kommer att bli etablerat. Redogörelser som avläts varje valperiod ger både riksdagen och statsrådet tillgång till en regelbunden säkerhets- och försvarspolitisk styrningsmetod med tillräckligt lång räckvidd.

Policyn på försvarsministeriets förvaltningsområde

De centrala principerna för Finlands försvarslösning är det territoriella försvarssystemet och den allmänna värnplikten. Antalet personer som fullgjort beväringutbildningen förutspås förbli ca 80 procent. Repetitionsövningarna är en väsentlig del av upprätthållandet av försvarssystemet. Beredskapen för försvar upprätthålls på rikets hela område.

Försvarets strukturreform och resurser

Med stöd av de i strukturreformen innefattade åtgärder som har vidtagits har en grund för effektivisering av verksamheten skapats i enlighet med de krav som statsrådet ställt. De viktigaste målen för utvecklingen har varit att rationalisera utbildnings- och garnisonsstrukturen. Samtidigt har en minskning av försvarsmaktens krigstida truppers numerär inletts. Försvarsmaktens internationella verksamhet har utvidgats, vilket också ställer fortlöpande krav vad resurserna beträffar.

Förutsättningen för att en trovärdig försvarsförmåga skall kunna upprätthållas och utvecklas är en långsiktigt planerad finansiering. Upprätthållandet av försvaret kan inte i betydande grad variera enligt de ekonomiska konjunkturerna, utan utvecklingen måste i första hand granskas på grundval av den långsiktiga utvecklingen av säkerheten i omvärlden och Finlands säkerhetspolitiska mål.

Resurserna för utvecklandet av försvaret inriktas i första hand på att uppnå förmågan att förebygga och avvärja strategiska överfall. Förmågan att förebygga och avvärja ett omfattande anfall upprätthålls i överensstämmelse med säkerhetsutvecklingen i omvärlden. Utvecklingens tyngdpunkt är under detta årtionde förlagd till armén. Under planeringsperioden inleds utvecklingen av försvarsförmågan under 2010-talet.

Principerna för genomförande av materielanskaffningarna förnyas i samarbete med finansministeriet så att de anslag som anvisats detta ändamål kan användas på så sätt att de mera kostnadseffektivt än för närvarande kan betjäna utvecklandet av försvarsmaktens operativa prestationsförmåga.

De organisationsreformer inom försvarsmakten som förutsätts i statsrådets redogörelse av år 2001 genomförs senast inom förloppet av år 2004.

Samverkan med andra myndigheter

Försvarsministeriets tväradministrativa förpliktelser har utvidgats betydligt som följd av uppgiften att samordna totalförsvaret. De åtgärder som syftar till att avvärja terrorismen utvisar nödvändigheten av myndighetssamarbete för att samhällets säkerhet skall kunna garanteras. Samarbetet på säkerhetsområdet konkretiseras i och med att en strategi för trygghet av samhällets livsviktiga funktioner utarbetas.

FÖRÄNDRINGARNA I OMVÄRLDEN

Den internationella omvärlden

I Europa fortgår den demokratiska förnyelse och stabilitetsutveckling i vilken Europeiska unionen och utvidgningen av Natos medlemskrets har en central betydelse. Verkningarna av globaliseringsutvecklingen är vad säkerheten gäller i huvudsak positiva, även om utvecklingen är förknippad också med nya slag av hot mot säkerheten. Det ökade internationella beroendet förbättrar medlen att konsolidera säkerheten. Detta förutsätter att ett bredbasigt nationellt och internationellt samarbete utvecklas.

De globala förändringar som sker i fråga om säkerheten i omvärlden inverkar på Finlands nationella säkerhet. De nya asymmetriska hoten, bl.a. terrorismens förändrade karaktär och informationskrigföringen, medför press på att kunna bedöma de sätt på vilka hoten kan förebyggas och behärskas. Det behövs systematisk forskning med hjälp av vilken utvecklingen på ämnesområdet kan följas med och förutspås.

Europeiska unionens gemensamma utrikes- och försvarspolitik har i enlighet med de riktlinjer som drogs upp vid Europeiska rådet i Helsingfors förstärkts genom att en säkerhets- och försvarspolitik skapats för unionen (European Security and Defence Policy, ESDP). EU:s säkerhets- och försvarspolitik siktar till att utveckla EU:s krishanteringsförmåga före utgången av år 2003 och att härigenom förbättra unionens politiska synlighet. Europeiska unionen, som förfogar över betydande politiska och ekonomiska instrument för krishantering, har alla förutsättningar att inom krishanteringen utvecklas till en trovärdig aktör också i militärt avseende. Utvecklandet av unionens militära resurser har framskridit enligt planerna, även om vissa kvalitativa och kvantitativa brister alltjämt förekommer. Avsikten är att avhjälpa dessa brister bl.a. via den utvecklingsplan för resurserna som inleddes våren 2002 (ECAP, European Capabilities Action Plan).

Finland har ställt en mångsidig styrkepool till EU:s förfogande för utvecklande av unionens militära krishanteringsförmåga. Styrkepoolen möjliggör, när beslut som baserats på omfattande politisk bedömning fattas om saken, deltagande i operationer som är av olika typ och som verkställs av olika internationella organisationer. Den styrkepool som anmälts till EU är den samma som har anmälts också till de internationella organisationerna (FN, NATO/EAPC, Euro-Atlantic Partnership Council). De trupper som EU har erbjudit EU hör också till den samnordiska styrkepoolen (Nordic Co-ordinated Arrangement for Military Peace Support, NORDCAPS) samt SHIRBRIG-arrangemanget (Stand-by High Readiness Brigade for UN-operations).

Nedrustnings- och icke-spridningsfrågorna har en viktig roll i fastställandet av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. EU strävar till att stärka de multilaterala och avtalsbaserade nedrustningsarrangemanget. Finland deltar i de multilaterala nedrustnings- och icke-spridningssträvandena gällande kärnvapen, kemiska, biologiska och konventionella vapen samt i samarbetet för förhindrande av spridningen av sådana vapen.

Finlands medlemskap i Västereuropeiska försvarsmaterielorganisationen (WEAG) gör det möjligt för Finland att delta och inverka på de europeiska försvarsmaterielsamarbetsprojektens utveckling.

Som medlem av Europeiska unionen deltar Finland i utvecklandet av det samarbete gällande materielfrågor som bedrivs där och bl.a. i arbetet i POLARM-arbetsgruppen, där man arbetar med att utreda förutsättningarna för en allt mer samlad europeisk försvarsmaterielpolitik och ett allt intensivare samarbete på området. Också det säkerhets- och försvarspolitiska samarbete som bedrivs inom Europeiska unionen, särskilt ECAP-processen som hör samman med krishanteringen och utvecklingen av processen reflekteras också på materielområdet.

I det internationella samarbetet på materielområdet har också de samarbetsarrangemang på materielområdet (Memorandum of Understanding) som försvarsförvaltningen etablerat en central ställning. Dessa arrangemang har upprättats på multilateral basis med de nordiska länderna eller bilateralt med andra EU-länder och vissa länder som inte hör till unionen. Dessutom har samarbetet alltjämt utvecklats inom ramen för NATO:s PfF-arrangemang. Den för fyra länder, Tyskland, Frankrike, Storbritannien och Italien gemensamma materielupphandlingsorganisationen OCCAR och det av sex länder, Tyskland, Frankrike, Storbritannien, Italien, Spanien och Sverige träffade ramavtalet om försvarsmaterielområdets centrala frågor är också samarbetsfora vars verksamhet följs upp och vid behov bereds nationella beslut som hänför sig till dem.

Inom NATO pågår en djupgående och med tanke på alliansens framtid viktig förändringsprocess. Alliansen håller på att förändra sin hotbild samt sin lednings- och styrkestruktur och utvecklar som bäst sin uppsättning av instrument som svar på de nya utmaningarna. Den fortsätter också sin utvidgning och utvidgar på så sätt säkerhetens och stabilitetens område i Europa. NATO:s utvidgning till Baltikum ökar också den säkerhetspolitiska stabiliteten på Östersjöområdet.

NATO:s förändring fortsätter också i och med förnyandet av Euroatlantiska partnerskapsrådet (EAPC) och partnerverksamheten (PfF). EAPC strävar till att stärka partnerskapets politiska dimension samt utveckla den så att den blir mer funktionell än hittills. Partnerskapsprogrammet har baserats på programmets praktiska användbarhet och det har på ett smidigt sätt beaktat partnerländernas behov och önskemål. Partnerländerna kan vidareutveckla sin samverkansförmåga via försvarsplanerings- och översynsprocessen (PARP).

Säkerhetsrisker och hot mot säkerheten

Oavsett den gynnsamma allmänna utvecklingen förekommer i och utanför Europa sådana osäkerhetsfaktorer som påverkar Finlands och dess medborgares säkerhet och som måste beaktas i säkerhets- och försvarspolitiken.

Regionala eller lokala konflikter kan bryta ut också i Europa eller på dess närområden. Dessa konflikter kan återverka på Finland både indirekt genom att försvaga den allmänna säkerheten i världsdelen och direkt via t.ex. ekonomiska eller sociala faktorer. Balkanområdet är alltjämt på många sätt kriskänsligt, även om utvecklingen där i många avseenden har varit positiv. Spänningarna mellan befolkningsgrupperna försvinner endast långsamt.

Spridningen av massförstörelsevapen liksom även den obehärskade spridningen och användningen av konventionella vapen såsom handeldvapen och lätta vapen ger också i fortsättningen det internationella samfundet anledning till bekymmer. Kriget och kriserna under de senaste tiderna har utvisat, att vapenmakt eller det utvecklade samhällets teknologi kan användas för att lamslå den grundstruktur som är central inte bara för motståndarens väpnade styrkor utan också för samhällets

funktionering. Redan innan vapenmakt tillgrips används informationsoperationer för inhämtande av information och för att försvåra motståndarens verksamhet. De moderna teknifierade och nätverksbaserade samhällena är allt mer sårbara.

I framtiden måste det bli möjligt att tidigare än hittills kunna få förvarning om att ett militärt hot håller på att uppstå. Möjligheterna att skapa en aktuell militär lägesbild förbättras om det finns teknisk beredskap och aktionsberedskap för användningen av nya system och den information som de producerar. Den internationella och europeiska säkerheten förutsätter förutom samarbete i syfte att förhindra krig och väpnade konflikter också avvärijande av internationella politiska, ekonomiska och ekologiska hot samt informationshot. I och med den omfattning i vilken det internationella beroendet och den globala ekonomin har utvecklats har samhällena blivit allt mer sårbara för dessa gränsöverskridande risker och hot. Kränkningar av de mänskliga rättigheterna, skador på samhällets grundläggande strukturer, informationshot, storolyckor, terrorism, gränsöverskridande internationell brottslighet, miljöförändringar, epidemier och folkrörelser hör utöver de militära konflikterna till de nutida säkerhetshotens brokiga mångfald. Avvärijandet av dem förutsätter nationellt och internationellt samarbete på många plan.

Terrorismen är ett hot mot den internationella säkerheten och mot förverkligandet av de mänskliga rättigheterna, mot demokratin och rättsstaten. Det har inte genom internationellt samarbete varit möjligt att förhindra att vissa stater alltjämt stöder terroristorganisationer. Massförstörelsevapen som hamnar i händerna på terrorister utgör ett särskilt allvarligt hot. Garanterandet av datakommunikationssäkerheten har lyfts fram som ett element i bekämpandet av terrorismen. Även om hotet att Finland skulle bli utsatt för terrorism inte har bedömts vara betydande är det ändå nödvändigt att göra förberedelser med tanke på detta.

Regeringen har sedan år 1997 utrett Finlands möjligheter att ansluta sig till Ottawakonventionen om förbud mot antipersonella minor. I försvarsmaktens och i internationella undersökningar som gjorts har man inte kunnat finna sådana ersättande system som skulle kunna harmoniseras med Ottawakonventionen och som sådana lämpa sig för Finlands försvarssystem. Arbetet fortsätts med syftmålet att Finland skall ansluta sig till konventionen år 2006 och förstöra sina infanteriminor före utgången av år 2010 utan att ge avkall på den trovärdiga försvarsförmågan.

Det finländska samhällets utveckling

Arbetskraftens internationella rörlighet och konkurrensen om kunnig arbetskraft ökar. Ändringen av pensionssystemet gör personalens åldersstruktur äldre. De stora åldersklasserna närmar sig pensionsåldern, varvid betydelsen av att kunna upprätthålla arbetsförmågan ökar. Under årtiondets senare hälft går dessa åldersklasser i pension, vilket medför ett stort rekryteringsbehov. Av försvarsmaktens nuvarande personal uppskattas ca hälften eller 8 000 – 9 000 personer vara utbytt före år 2012. Teknifieringen av vapen- och andra system ställer allt högre krav på att personalen har den yrkeskunskap som krävs för att kunna sköta de krigstida uppgifterna. Förändringarna i omvärlden och de försvarspolitiska utstakningar som gjorts förutsätter att personalens yrkeskunskap och prestationsförmåga förbättras samt att ytterligare resurser riktas till spanings-, bevaknings- och ledningsverksamheten, helikopterverksamheten, beredskapsförbanden, utbildningssystemet samt den internationella verksamheten. Utstakningarna förutsätter också att den avlönade militärpersonalens relativa andel ökas i de viktigaste krigstida truppena och ledningsinstanserna.

I och med utvecklingsprogrammen och den ökade personalomsättningen betonas behovet av att behärska personalens kunnande. För att det skall vara möjligt att få och hålla kvar en personal som räcker till i kvantitativt och kvalitativt avseende och som lämpar sig för de krigstida och fredstida

behoven utvecklas försvarsmaktens arbetsgivarbild på lång sikt så att rekryteringen till militära och civila uppgifter lyckas i överensstämmelse med målsättningen.

PLANERINGSPERIODENS VERKSAMHETSLINJER

De allmänna principerna för utvecklandet av försvarssystemet

Överföringen av försvarets tyngdpunkt från utvecklandet av förmågan att avvärja omfattande anfall till stärkande av förmågan att förebygga och avvärja strategiska överfall slutförs. En annan prioritering gäller förmågan att höja försvarsberedskapen i syfte att stödja den utrikes- och säkerhetspolitiska aktionsförmågan i krissituationer som berör Finland. Bägge dessa högprioriterade områden förbättrar samtidigt Finlands förmåga att delta i den internationella krishanteringen, vars betydelse alltjämt ökar.

Prioriterade områden för försvarssystemets utveckling är ledningssystemet, arméns beredskapsförband, den militära krishanteringsförmågan samt informationssamhällets krigsekonomisystem. Minskningen av försvarsmaktens krigstida numerär fortsätts så att maximistyrkan minskas från 350 000 personer före utgången av år 2008. Avvecklingen av föråldrad försvarsmateriel påskyndas.

Försvarsmaktens ledningssystem bör motsvara de krigstida kraven, vilket är grundvalen också för utvecklandet av det fredstida ledningssystemet. Det centrala målet för utvecklandet är att planeringen av alla försvarsgrenarna samt deras lednings- och underrättelsessystem skall sammanföras till ett fastställt totalsystem. Den europeiska krishanteringen kommer också att ställa nya krav på ledningsarrangemangen. Det nationella strategiska underrättelse- och ledningssystemet utvecklas så att det är interoperabelt med EU:s krishanteringssystem.

Underrättelse-, övervaknings- och ledningssystemen utvecklas så att de svarar mot de krav som ett strategiskt överfall och regionala kriser ställer. Informationssamhällets utveckling och skapandet av nätverk samt det hot som informationskrigföringen utgör förutsätter försvarsmaktens kontinuerliga deltagande i avgöranden som gäller de riksomfattande informationsnäten. Inom försvarsmakten tas effektivare metoder och förfaringssätt än hittills i bruk i syfte att kontrollera de ekonomiska och materiella resurserna. En datasystemhelhet som stöder kontrollen av resurserna och som stöds av materielförvaltningen, upphandlingsfunktionen och utvecklingsprojektet för ekonomiförvaltningen tas i bruk inom hela försvarsförvaltningen.

Det militära ledningssystemet och lägesbilden bör i erforderliga delar stå också till statsledningens förfogande i krissituationer på olika nivå för att beslut som hänför sig till den nationella eller internationella krishanteringen skall kunna beredas i rätt tid.

Armén

När det gäller utvecklandet av armén är tyngdpunkten förlagd till beredskapsbrigaderna och det transporthelikopterarrangemang som stöder dem. Armén uppnår förmågan att förhindra och avvärja strategiska överfall före år 2008.

Av de projekt som planerats för armén genomförs på nuvarande finansieringsnivå utrustandet av beredskapsförbanden samt utvecklandet av deras rörlighet och eldkraft, och anskaffningen av servicesystem för helikoptrarna och system som helikopterbaserna innefattar. Utvecklandet av det territoriella försvaret och huvudstadsregionens trupper inleds.

Marinen

När det gäller utvecklandet av marinen är tyngdpunkten förlagd till förnyandet av den viktigaste fartygsmaterielen och förbättrandet av kustförsvarets rörlighet. Avvärjningsförmågan utvecklas genom anskaffning av lätta, rörliga och slagkraftiga enheter. Förutsättningarna för användningen av dem förbättras genom komplettering av övervaknings- och ledningssystemen. Den äldsta fartygs- och kustartillerimaterielen, som befinner sig i slutet av sin livscykel, tas ur bruk i takt med minskningen av de krigstida trupperna. Det fasta kustartilleriet minskas alltjämt under planeringsperioden.

Integreringen av marinens spanings-, övervaknings- och ledningssystem i hela försvarsmaktens motsvarande arrangemang inleds under planeringsperioden och slutförs före utgången av årtiondet. Uppdateringen av undervattensövervakningen fortsätts på de prioriterade områdena som en del av det ovan nämnda integreringsarbetet.

Flygvapnet

När det gäller utvecklandet av flygvapnet är tyngdpunkten förlagd till förbättrandet av verksamhetsförutsättningarna för jaktplansmaterielen och upprätthållandet av prestationsförmågan. Jaktplansmaterielens prestationsförmåga upprätthålls med beaktande av att materielens användningsegenskaper utvidgas. Förbättrandet av materielens närstridsförmåga fortgår. Den operativa användningen av jetflygskolflygplansmaterielen (Hawk) frångås stegvis. Integreringen av flygvapnets spanings-, övervaknings- och ledningssystem fortsätts som en del av försvarsmaktens motsvarande arrangemang.

Krishanteringen

Finlands deltagande i den fredsbevarande verksamheten under planeringsperioden baserar sig på utvecklandet av den nationella beredskapen genom att man tillgodogör sig erfarenheterna från deltagandet i den fredsbevarande verksamheten och de internationella organisationernas (FN, EU, NATO) krishantering.

Utvecklandet av den europeiska krishanteringsförmågan stöds genom aktivt deltagande i beredningen av EU:s och NATO:s krishanteringskoncept och militära krishanteringsförmåga. Truppernas samverkansförmåga utvecklas med hjälp av PARP-processen. Vid utvecklandet av den nationella krishanteringsförmågan beaktas det utvecklingsarbete som bedrivs inom EU (ECAP).

Utvecklandet av förvaltningen och organisationen

Statens centralförvaltning förnyas som bäst. Målsättningen är att främja det tväradministrativa samarbetet och omvärdera den centrala förvaltningsnivåns roll samt uppgifter. Detta förutsätter att verksamhetsmodellerna förnyas samt att försvarsmaktens lednings- och förvaltningssystem justeras som en del av den helhetsutveckling av försvarssystemet som skall fastställas i 2004 års redogörelse. Till reformen av den centrala förvaltningen hänförs en utredning gällande regionaliseringen av funktionerna.

Ibrukttagandet av det nya avlöningssystemet utvidgas i enlighet med de avtal som skall träffas med intresseorganisationerna, med målsättningen att helt och hållet övergå till det nya avlöningssystemet före år 2007.

De pilotprojekt som satts igång inom partnerskapsprogrammet framskrider till realiseringskedet inom förloppet av år 2003. Erfarenheterna från pilotprojekten bedöms och på grundval av dem bereds partnerskapsprogrammets fortsättning samt eventuella utvidgning. Dess genomförande infaller under planeringsperioden, och i anslutning därtill görs en uppskattning av försvarsmaktens centrala funktioner. Den på partnerskapstänkandet baserade samarbetsmodellen görs till en etablerad del av planeringssystemet för verksamheten och resurserna.

Dataadministrationen förnyas under planeringsperioden i överensstämmelse med förvaltningsområdets dataadministrationsstrategi. Ett centralt mål är att omfördela resurser från upprätthållandet av de administrativa näten och systemen till utvecklandet av det militära försvarets operativa nät och system. Under planeringsperioden utarbetas försvarsförvaltningens nättjänststrategi i samband med rationaliseringsprojektet gällande dataadministrationen. Ett på ärendehantering baserat stabssystem (PVAH) tas i bruk inom hela försvarsmakten. En integrerad datasystemshelhet (MAHATA-ympäristö) som stöder skötseln av ekonomin, materieförvaltningen samt planeringen och uppföljningen av verksamheten och resurserna tas i bruk före år 2005.

Underhåll och logistik

När det gäller utvecklandet av försvarsmaktens underhålls- och logistiksystem samt det därtill hörande krigsekonomisystemet är tyngdpunkten förlagd till skapandet av en logistisk helhet som i behövliga delar är knuten till näringslivets system. Den samordning av försvarsmaktens datasystem för underhållet och materielen som detta förutsätter har satts i gång. Syftet är att skapa förutsättningar för kostnadseffektiva och tidsenliga anskaffningar för systemens och truppersnas utrustning och för underhållet av utrustningen samt att säkerställa förutsättningarna för att materielen skall kunna användas och kompletteras också under kristid.

De kompetensområden som ur försvarets synpunkt är centrala för den försvarsmaterielindustri som verkar i Finland stöds genom upphandling av materiel. Med hjälp av en beställningsfullmakt för försvarsmaktens tekniska forskning och produktutveckling har utvecklandet av hela försvarsmaktens beredskap inletts, med målsättningen att under årtiondets slut ta i bruk inhemska system som baserar sig på nytt teknologiskt kunnande.

Långtidsplaneringen av förvaltningen av lokaliteterna effektiveras och det intressentgruppssamarbete som svarar mot den nya fastighetsförvaltningsmodellen förbättras. I planeringsperiodens början utvecklas ett system för administrering av verksamheten gällande lokalitets- och områdesarrangemangen. Med hjälp av systemet säkerställs verksamheten i överensstämmelse med de årliga planer som överenskommit mellan försvarsministeriet och huvudstaben och uppföljningen av de utgifter som verksamheten medför. Under planeringsperioden följer man med och utvärderar den verksamhet som baserar sig på den nya verksamhetsmodellen. Verksamheten utvecklas vid behov tillsammans med intressentgrupperna.

År 2006 utarbetas en totalbedömning av fastighetsreformens ändamålsenlighet. Bedömningen föreläggs riksdagen. Utöver detta tillsätter försvarsministeriet en delegation som följer med genomförandet av försvarsförvaltningens fastighetsreform och till vilken kallas också representanter för personalen.

ANSLAGSRAMARNA

Den primära planen för anslagsramarna visas i **tabell 1**.

Tabell 1. Den primära planen för anslagsramarna

Moment	2001 1000 €	2002 1000 €	2003 1000 €	2004 1000 €	2005 1000 €	2006 1000 €	2007 1000 €
27.01.19 Mervärdesskatteutgifter inom försvarsministeriets förvaltningsområde			165 000	169 000	170 000	172 000	172 000
27.01.21 Omkostnader	9 222	11 109	11 260	11 830	11 830	11 830	11 830
27.01.22 Utgifter för ersättande av miljöskador	1 009	800	500	600	600	600	600
27.10.16 Anskaffning av försvarsmateriel	573 184	516 696	519 000	592 600	599 500	623 100	623 100
27.10.21 Försvarsmaktens omkostnader	1 026 214	1 131 124	1 203 260	1 213 497	1 229 597	1 231 997	1 234 997
27.30.22 Utrustnings- och förvaltningsutgifter för fredsbevarande verksamhet	7 317	34 080	51 556	43 454	39 929	39 929	39 929
27.99.50 Understödjande av försvarsorganisationernas verks.	1 598	1 598	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
27.99.95 Kursfluktuationer	-36	8	10	10	10	10	10
Från budgeten avlägsnade moment	34 706	26 910					
Förvaltningsområdet sammanlagt	1 653 214	1 722 325	1 952 186	2 032 591	2 053 066	2 081 066	2 084 066

ANSKAFFNING AV FÖRSVARSMATERIEL (27.10.16)

Styrningen och genomförandet av materielanskaffningarna ändras i syfte att minska resultatregleringsposterna. Utrustandet av försvarsmakten planeras och genomförs som en ny process, där man beaktar statsrådets riktlinjer, den strategiska planeringen, materielpolitiken och de tekniska och administrativa möjligheterna att genomföra anskaffningarna. Dimensioneringen av försvarsmaterielanskaffningarna och tidpunkten för dem visas i **tabell 2**.

Anskaffningen av försvarsmateriel och beställningsfullmakterna

Under den period som verksamhets- och ekonomiplanen omfattar är de centralaste aktuella beställningsfullmakterna

- Utrustande av beredskapsförband (VYV)
- Anskaffning av spanings-, övervaknings- och ledningssystem (TVJ 2000)
- Tryggande av system och verksamhetsmöjligheter vid luftförsvarets baser (ITTT)
- Förnyande av marinen (MUT)
- Service och system vid helikopterbaserna (HTH)
- Utvecklande av huvudstadsregionens försvar (PPK)
- Försvarsmaktens tekniska forskning och produktutveckling (TTK)
- Kompletterande av beredskapsförbandens utrustning (VYV 2)

- Utvecklande av Finlands krigsekonomiska beredskap (STALVA)

Enligt planerna inleds fem nya beställningsfullmakter.

Enligt förslaget börjar år 2004

- Projektberednings och protobeställningsfullmakten (PROTO) för åren 2004-2006

Enligt förslaget börjar år 2005

- Kompletteringen av förnyandet av marinen (MUT 2) för åren 2005-2008.

Enligt förslaget börjar år 2006

- Beställningsfullmakten för utvecklande av det territoriella försvaret (ALPU) för åren 2006-2009

- Fortsatt tryggande av system och verksamhetsmöjligheter vid luftförsvarets baser (ITTT) för åren 2006-2008

- Spaning, övervakning och ledning (TVJ 2006) för åren 2006-2008.

För år 2007 har reserverats en andel med tanke på anskaffningarna av försvarsmateriel enligt utvecklingslinjerna i den redogörelse som enligt planerna utarbetas år 2004.

Projektberednings- och protobeställningsfullmakten (PROTO)

Beställningsfullmakten hänför sig till beredningen av nya anskaffningar enligt statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse till riksdagen och till de beställningsfullmakter som skall utformas för dessa anskaffningar. Det centrala målet för beställningsfullmakten är att förbättra verkställighetsberedskapen med tanke på anskaffningar som skall inkluderas i kommande beställningsfullmakter, för att fullmakterna i sin helhet skall kunna göras bindande genom avtal och beställningar genast efter det att fullmakten har beviljats.

Beställningsfullmakten kompletterar den år 2002 beviljade beställningsfullmakten för försvarsmaktens tekniska forskning och produktutveckling. På grundval av det påbörjade forsknings- och utvecklingsarbetet kan sådana centrala projekt som planerats för de nya beställningsfullmakterna beredas så att de blir färdiga för anskaffning. Anskaffningsberedskap skapas genom utvecklings-, testnings- och försöksverksamhet som genomförs med PROTO-beställningsfullmakten och som bl.a. är

- utveckling och anskaffning av prototyper för de nya systemen

- anskaffning eller förhyrning av system och anordningar för användning i försökssyfte

- anskaffning av tjänster för utvecklande-, testning och försöksverksamhet för system och anordningar

- fältförsök gällande system och anordningar.

Med hjälp av beställningsfullmakten bereds sådana beställningsfullmakter som enligt planerna inleds under planeringsperiodens slut och efter den samt sådana projekt som produceras via de undersökningar som förutsätts i 2001 års redogörelse och som skall fastställas i riktlinjerna för den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse som enligt planerna avläts år 2004.

De projekt som skall finansieras med beställningsfullmakten är preliminära och har samband med 2004 års redogörelse och förberedelserna för den. Beställningsfullmakten innefattar en reform av materielupphandlingsprocessen och motsvarande beställningsfullmakt föreslås på basis av de erfarenheter som gjorts också år 2007.

För realiserandet av beställningsfullmakten svarar huvudstabens operationsstab.

Komplettering av reformen av marinen (MUT 2)

Beställningsfullmakten för komplettering av reformen av marinen (MUT 2) föreslås bli förlagd till åren 2005-2008. Beställningsfullmakten uppgår till sammanlagt ca 160 milj. euro.

Marinens utvecklingsprogram för åren 2000-2012 baserar sig på statsrådets redogörelser till riksdagen om säkerhets- och försvarspolitiken.

Utvecklingsprogrammet för marinen har i försvarsmaktens långsiktsplanering (PTS 2001-2012) delats upp på två delar. Med stöd av den beställningsfullmakt som påbörjades 2001 inleddes förnyandet av marinens fartygsenheter och förbättrandet av kustförbandens rörlighet. I beställningsfullmakten för den fortsatta reformen av marinen är tyngdpunkten förlagd till komplettering och fullföljande av redan inledda projekt.

Med beställningsfullmakten för fortsatt reform av marinen (MUT 2)

- genomförs anskaffningen av ytavvärjningsrobotsystemet Laivue 2000 och kompletteras pågående systemanskaffningar som gäller luftvärnsrobotar, ammunition och underhållssystem,
- fortsätts utrustandet av rörliga kustförsvarsförband som ersätter det fasta kustförsvaret, genom anskaffning av kustjägarens specialutrustning till den ena bataljonen samt två nya kustrobotenheter,
- fortsätts den grundliga reparation som hör till livscykeln för robotbåtarna i Helsingforsklass i fråga om två fartyg,
- genomförs systemanskaffningarna för prototypen för ett minröjningsfartyg.

De anskaffningar som hör till utvecklingsprogrammet är uppskattningsvis till ca 40 % av inhemsk tillverkning och hänför sig närmast till byggande och grundlig reparation av fartyg, systemintegration och utrustning för stridsmännen.

För projekten svarar Marinstaben.

Fortsatt tryggnad av system och verksamhetsmöjligheter vid luftförsvarets baser (ITTT2)

Beställningsfullmakten för fortsatt tryggnad av system och verksamhetsmöjligheter vid flygvapnets baser föreslås bli förlagd till åren 2006-2008. Beställningsfullmaktens storlek uppgår till sammanlagt 185 milj. euro.

Försvarsmaktens plan på lång sikt för åren 2001-2012 fördelar sig vad utvecklandet av luftförsvaret beträffar på tre delar, av vilka det utvecklingsprogram för åren 2005-2008 som den nu presenterade beställningsfullmakten (ITTT2) möjliggör bildar den andra delen. Den första delen genomförs med stöd av beställningsfullmakten för tryggnad av system och verksamhetsmöjligheter vid luftförsvarets baser (ITTT) åren 2000-2005. Med beställningsfullmakten ITTT2 finansieras projekt genom vilka hela luftförsvarets strids- och flygbasbaserade system förnyas.

Med stöd av beställningsfullmakten ITTT2

- utvecklas jaktförsvarets närstridsförmåga, avvärjningsförmågan utanför frisksiktområdet och målidentifieringsförmågan
- utvecklas den inhemska förmågan gällande systembehärskning av jaktplansmateriel
- utvecklas det flygtekniska underhållets datasystem
- utvecklas den systemkompatibilitet som färdigheterna för den internationella verksamheten förutsätter
- utvecklas beredskapen hos flygvapnets flygmateriel och flygmaterielens underhållssystem att agera under inverkan av hotet från kärnvapen, biologiska vapen och kemiska vapen

- förbättras och upprätthålls krigsutrustningen för flygvapnets signaltrupper.

Av värdet för de projekt gällande de stridssystem som skall anskaffas med stöd av beställningsfullmakten ITTT2 kan ca 30 % ges i uppdrag åt den inhemska industrin. Denna del består i huvudsak av system- och informationssystemutveckling och flygplansmontering. Index- och valutakursändringarna inverkar på de projekt som gäller stridssystemet, i vilka handelsvalutan huvudsakligen är US-dollar.

För realiserandet av fullmakten svarar Flygstaben.

Utvecklandet av det territoriella försvaret (ALPU)

Beställningsfullmakten för utvecklande av det territoriella försvaret föreslås bli förlagd till åren 2006-2009. De projekt som skall inledas har med tanke på arméns uppgifter en central betydelse när det gäller att uppnå den prestationsförmåga som förutsätts för att strategiska överfall skall kunna förhindras och avvärjas samt för att de för det territoriella försvarssystemet viktigaste trupperna skall kunna utvecklas. Projekten inriktas på försvaret av hela rikets område och skapar för sin del förutsättningar för utvecklande av det territoriella försvarssystemet efter år 2009.

Med beställningsfullmakten för utvecklande av det territoriella försvaret

- utvecklas lednings- och underhållssystemen så att de överensstämmer med prestationskraven samt underhållsförmågan när det gäller vissa av det territoriella försvarssystemets trupper och system
- utvecklas förmågan att skydda riksomfattande objekt i syfte att upptäcka och slå tillbaka angriparens specialtrupper på rikets hela område.

Beställningsfullmaktens innehåll preciseras enligt de krav som ställs i 2004 års redogörelse.

För realiserandet av beställningsfullmakten svarar huvudstabens arméstab.

Spaning, övervakning och ledning (TVJ 2006)

Beställningsfullmakten för spaning, övervakning och ledning (TVJ 2006) föreslås bli förlagd till åren 2006-2008. Beställningsfullmakten uppgår till sammanlagt 169,1 milj. euro.

För försvarsmakten skapas en ny gemensam arkitektur för ledningssystemet som uppfyller årtiondets krav och vars delar utgörs av lednings-, spanings- och övervakningssystemen inom alla försvarsgrenar och vapenslag.

De nuvarande, till ansvarsområdena knutna systemen och samordningen av dem frångås stegvis i och med att de föråldras i tekniskt avseende. Försvarsmaktens ledningssystem ansluts till statens ledningssystem så att det är möjligt för statsrådet att förfoga över den militära situationsbild som behövs för ledningen av staten.

Internationaliseringens krav beaktas när den nya arkitekturen för ledningssystemet skapas.

Av projektens finansiella värde hänförs ca 50 % till den inhemska industrin. Denna del består av fordon, dataöverföringssystem, delar av ledningssystemen och systemintegrationsuppgifter samt vissa spanings- och övervakningssystemhelheter.

För realiserandet av beställningsfullmakten svarar huvudstabens operationsstab.

Tabell 2: Försvarsmaterielanskaffningarna åren 2004-2007

Försvarsmaterielanskaffningens föremål eller beställningsfullmakt (1000 €)	Beviljat tidigare	2004 1000 €	2005 1000 €	2006 1000 €	2007 1000 €	2004-2007 1000 €
Försvarsmaterielanskaffningar		592 600	599 500	623 100	623 100	2 438 300
Index- o. valutakursbetalningar		19 200	14 900	17 700	10 600	62 400
Övriga försvarsmaterielanskaffningar		29 800	39 000	39 000	50 000	157 800
Utrustande av beredskapsförbanden	650 600	157 100	92 700	61 300	32 800	343 900
Anskaffning av spanings-, övervaknings- och ledningssystem	267 800	102 900	77 500			180 400
Tryggande av system o. verksamhetsmöjligheter vid luftförsvarets baser	105 600	42 600	45 400			88 000
Förnyande av marinen	195 900	64 000	30 300	42 900		138 000
Utvecklande av service o. system vid helikopterbaserna	28 700	42 700	47 100	29 300	20 500	139 600
Utvecklande av huvudstadsregionens försvar	62 100	35 500	32 600	69 900	18 500	156 500
Försvarsmaktens tekniska forskning och produktutveckling	42 000	25 200	26 900	28 700	28 500	109 300
Utvecklande av Finlands krigsekonomiska beredskap	33 600	33 600	33 600	33 600	33 600	134 400
Komplettering av utrustande av beredskapsförbanden	39 400	35 200	124 400	109 000	161 500	430 100
Beställningsfullmakten för projektberedning och beställn. av prototyper 1)		4 000	15 100	15 300		34 400
Komplettering av reformen av marinen 1)			10 000	41 000	50 800	101 800
Fortsatt tryggande av system o. verksamhetsmöjligheter vid luftförsvarets baser 1)				64 800	43 600	108 400
Utvecklande av det territoriella försvaret 1)				49 800	65 000	114 800
Spaning, övervakning och ledning 2006 1)				20 800	62 400	83 200
Handeln med Ryssland, skuldkonversionsavtal			10 000			10 000
Försvarsmaterielanskaffningar enl. 2004 års redogörelse 2)					43 500	43 500
Sammanlagt		592 600	599 500	623 100	623 100	2 375 900

Obs.

1) Ny beställningsfullmakt bör presenteras.

2) I anslutning till utvecklingsplanerna för försvarssystemet utreds beräkningarna för utgiftstrycket i fråga om omkostnaderna och granskas den inbördes fördelningen av försvarsmateriel- och omkostnadsfinansieringen.

Index- och valutakursbetalningar

Utgifter som föranleds av upphandlingsavtalens indexvillkor betalas från det anslag för försvarsmaterielanskaffningar som reserverats för index- och valutakursbetalningar. Anslagsbehoven föranleds närmast av anskaffningar som hänför sig till beställningsfullmakten för utrustande av beredskapsförbanden. De projekt som föranleder de största utgifterna är anskaffningen av stridsfordon 95 milj. euro, anskaffningen av ett objektluftvärnsrobotsystem 92 milj. euro och anskaffningen av transporhelikoptrar 100 milj. euro. Indexandelarna har uppskattats enligt följande grunder så, att årsandelarna för anskaffningar enligt tidigare beviljade beställningsfullmakter har omräknats till 2003 års prisnivå och den årliga prisstegringen uppskattats till 1,5 %.

Övriga försvarsmaterielanskaffningar

Övriga försvarsmaterielanskaffningar som skall göras under planeringsperioden (s.k. engångsanskaffningar)

Tabell 3. Övriga försvarsmaterielanskaffningar

ANSKAFFNING (1000 €)	2004 1000 €	2005 1000 €	2006 1000 €	2007 1000 €	Åren 04-07
Stridsmannens beklädnad	4 200	4 200	4 200	4 200	16 800
Försvarsområdenas, marinens och flygvapnets garnisons- och krigsmateriefordon 1)	10 800	20 000	24 000	24 000	74 800
Operativa områdets anskaffningar -ledningssystemets, säkerhetsrådets och utredningsområdets anskaffningar	800	800	800	800	2 400
Arméns anskaffningar	6 000	6 000	6 000	9 000	24 000
Marinens anskaffningar	5 000	5 000	5 000	6 000	20 000
Flygvapnets anskaffningar	3 000	3 000	3 000	6 000	12 000
Övriga försvarsmaterielanskaffningar sammanlagt	29 800	39 000	39 000	50 000	128 000

Anmärkning 1) Som alternativ till fordonsanskaffningarna övervägs leasingförfarandet.

Tabell 4. Förslag till nya beställningsfullmakter för försvarsmaterielanskaffningar som skall inledas

Beställningsfullmakt	2004 1000 €	2005 1000 €	2006 1000 €	2007 1000 €	Senare behov 1000 €	Sammanlagt 1000 €
Best. fullmakt för projektberedning och prototyp	4 000	15 100	15 300			34 000
Komplettering av förnyandet av marinen		10 000	41 000	50 800	50 800	159 800
Fortsatt tryggnad av system o. verksamhetsmöjligheter vid luftförsvarets baser			64 800	43 600	76 600	185 000
Utvecklande av det territoriella försvaret			49 800	65 000	103 800	218 600
Spaning, övervakning och ledning 2006			20 800	62 400	85 900	169 100
Finansiering av försvarsmaterielanskaffningar enl. 2004 års redogörelse				45 300		45 300

FÖRSVARSMAKTENS OMKOSTNADER (27.10.21)

I försvarsmaktens omkostnader ingår en beställningsfullmakt med vilken långtidsavtal för anskaffning av sådan materiel och sådana tjänster som försvarsmaktens verksamhet förutsätter kan ingås. Av de årliga andelarna av beställningsfullmakten för omkostnader utgörs den största delen av flygteknisk service och reservdelar, basservice för infanteri- och luftvärnsvapen, reservdelar och utrustning, radarmagnetroner, reservdelar till samt underhåll och grundlig reparation av fartyg.

I försvarsmaktens omkostnader ingår en förbättring av de värnpliktigas ekonomisk-sociala förmåner genom att alla beväringar som tjänstgjort 6 månader beviljas ytterligare en avgiftsfri permissionsresa.

UTGIFTER FÖR ERSÄTTANDE AV MILJÖSKADOR (27.01.22)

Syftet med verksamheten är att svara för de förpliktelser som gäller rengöring av miljön, tryggnad av försvarsmaktens verksamhetsförutsättningar samt förebyggande och minimering av de menliga följderna av verksamheten för miljön. Vid ökningen av anslaget har tilläggsutgifterna enligt den nationella avfallsplanen beaktats, 100 000 euro om året fr.o.m. år 2004. Huvuddelen av utgifterna enligt den riksomfattande avfallsplanen har inbegripits i försvarsmaktens omkostnader (moment 27.10.22), 750 000 euro om året.

KRISHANTERING OCH FREDSEBEVÄRANDE VERKSAMHET (27.30.22)

Försvarsministeriet har utarbetat en verksamhetsplan för åren 2004-2007 för sin egen verksamhet. I enlighet med den planeras reserveringarna gällande kapaciteten, utrustningen av trupperna samt utbildningen. För varje enskild operation utarbetas en plan för dess livscykel. I fråga om anslagen för den internationella fredsbevarande verksamheten har de finländska truppers deltagande i operationer beaktats som följer:

I fråga om KFOR-operationen förbereder man sig för att på ett kontrollerat sätt inskränka deltagandet i enlighet med riktlinjerna för NATO:s operationer, med beaktande också av hur situationen på Balkanområdet utvecklas. Det stabskompani som ställdes upp för UNMEE-operationen i juni 2003 för en tid av ca ett år hemförlovas på sommaren 2004. Ett fortsatt deltagande med observatörer och stabsofficerare övervägs särskilt utgående från det sätt på vilket situationen för operationen utvecklas. Deltagandet i ISAF-operationen fortsätts på nivån för 2003 års arrangemang. Möjligheterna att i första hand sköta nya uppgifter vid de multinationella enheterna utreds. Samtidigt utreds också möjligheterna att överföra CIMIC-uppgifterna till FN:s civila organisationer senast i början av år 2004. Enligt det sätt på vilket situationen på Cypern utvecklas bereder sig Finland på att avsluta sitt deltagande i UNFICYP-operationen under planeringsperiodens förlopp.

I syfte att öka den internationella synligheten bereder man sig på att tillsätta observatörer i nya operationer. Samtidigt utreds möjligheterna att dra sig ur de observatörsoperationer i vilka Finlands deltagande inte längre anses vara ändamålsenligt.

I de internationella krishanteringsoperationerna behövs materiel av ett slag som inte är sådan krigsmateriel som är avsedd för försvaret av hemlandet. Utvecklingsprogrammet för de trupper som avdelats för den internationella krishanteringen finansieras enligt planerna med anslag under moment 27.30.22. Utvecklingsprogrammet belöper sig sammanlagt till 67,364 milj. euro; 3,364 milj. euro år 2002; 16,0 milj. euro 2003; 16,0 milj. euro år 2004; 16,0 milj. euro år 2005 och 16,0 milj. euro år 2006.

För utgifter för löner och dagtraktamenten till de fredsbevarande trupperna används dessutom moment 24.99.22 på utrikesministeriets förvaltningsområde, ”Utgifter för underhåll av de finska fredsbevarande styrkorna”.

UNDERSTÖDJANDE AV FÖRSVARSORGANISATIONERS VERKSAMHET (27.99.50)

Det frivilliga försvarssystemet håller på att bli en etablerad del av samhällets beredskap för undantagsförhållanden. Försvarsorganisationernas verksamhet har underställts försvarsministeriets styrning och parlamentariska övervakning. Avsikten är att stödet för beredskapsutbildningen skall styras centralt via försvarsministeriet. Ett stöd som styrs till systemet via försvarsministeriets förvaltningsområde kan styras på ett ändamålsenligare sätt än de decentraliserade stödformerna.

Som helhet stöder försvarsorganisationernas verksamhet medborgarnas förmåga att fungera i olika slag av undantagsförhållanden. Det tilltagande intresset för de frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet är förenligt med hela samhällets intresse. Ett frivilligt system som stöds av förvaltningsområdet kan på ett mera integrerat sätt bidra till upprätthållandet av de krigstida truppers aktionsberedskap. Med systemets hjälp ökas i första hand aktionsberedskapen för försvarsmaktens lokalförsvaret. En framställning av det sätt på vilket verksamheten utvecklas görs i samband med 2004 års redogörelse.

UPPSKATTNING AV PERSONALENS STORLEK

I **tabell 5** visas personalens uppskattade storlek på försvarsministeriets förvaltningsområde i årsverken.

Tabell 5. Personalens uppskattade storlek på förvaltningsområdet i årsverken.

Moment	2002	2003	2004	2005	2006	2007
27.01.21 Omkostnader (FSM)	130	122	127	127	127	127
27.10.21 Försvarsmaktens omkostnader	16 550	16 570	16 716	16 903	17 000	17 000
27.92 Försvarsförvaltningens byggverk	1 402	1 370	1 270	1 150	1 000	1 000
Förvaltningsområdet sammanlagt	18 082	18 062	18 113	18 180	18 127	18 127

Ibrukttagandet av befälets nya utbildningssystem och nedläggningen av den gamla institutofficersutbildningen på institutnivå kommer att leda till en minskning av antalet institutofficerare och öka antalet officerstjänster. Utvecklandet av försvarssystemet ställer nya krav på personalens yrkeskunskap samt på det sätt på vilket personalstrukturen utvecklas. Detta kommer att i någon mån öka antalet specialofficerare och den militära specialpersonalen jämfört med nuvarande nivå.

År 2008 behövs vid försvarsmakten ca 17 000 årsverken. Totalantalet personalårsverken vid försvarsmakten inbegriper också avtalsbundna militärer. Personalens storlek regleras smidigt enligt verksamhetsbehoven. Avsikten är att de ändringar inom personalstrukturen som skall vidtas genomförs med utnyttjande av naturlig avgång och partnerskapsprojekt. Uppsägningar kan göras i det fall att verksamheten vid ett truppförband eller en del av ett sådant upphör. De stödåtgärder gällande personalen som följer av arbetsgivarförpliktelserna riktas till dessa orter. Genom utvecklande av personalarrangemanget och anställningsvillkoren säkerställs rekryteringen av högklassig personal för de nationella och internationella uppgifterna.

Ökningen av de internationella uppgifterna kommer att medföra behov att inom ramen för de föreslagna ramarna justera de planer som gjorts.

Syftet med utvecklandet av personalarrangemanget är att balansera personalresurserna på det sätt som försvarsförvaltningens uppgifter, de kompetensområden som skall utvecklas och organisationsförändringarna förutsätter. Grunden för försvarsmaktens personalarrangemang är det krigstida personalbehovet.

I det nya utbildningssystemet utbildas officerarna i ett enhetligt akademiskt utbildningsprogram för officerare. Officerarna delas in i aktiva officerare som avlagt högre högskoleexamen och visstidsanställda officerare som avlagt lägre högskoleexamen. Till befälet hör dessutom visstidsanställda utbildare som avlagt påbyggnadsexamen för reservofficer. Anslutningen av dem som fullgjort studierna enligt det gamla utbildningssystemet till det nya systemet planeras som en

del av personalsystemets totalutveckling. Inom försvarsmakten utvidgas användningen av tidsbundna anställningsförhållanden i samband med reformen av officersutbildningen.

FÖRVALTNINGSOMRÅDETS INKOMSTER

Beräkningen av inkomsterna på försvarsministeriets förvaltningsområde visas i **tabell 6**. Inkomsterna består av föryttring och uthyrning av lösegendom samt royaltyavgifter och övriga inkomster.

Tabell 6. Beräkning av förvaltningsområdets inkomster.

Inkomstmoment	TP 2001 1000 e	TA 2002 1000 e	TA 2003 1000 e	2004 1000 e	2005 1000 e	2006 1000 e	2007 1000 e
12.27.20 Inkomster vid föryttring av lösegendom samt av royaltyavgifter	17	17	17	17	17	17	17
12.27.22 Försvarsförvaltningens byggverks inkomster	12	8	8	8	8	8	8
12.27.99 Övriga inkomster inom försvarsministeriets förvaltningsområde	390	0	1 225	1 093	301	301	301
SAMMANLAGT	419	25	1 250	1 118	326	326	326

FÖRVALTNINGSOMRÅDETS FRÄMSTA UTVECKLINGSPLANER

Vid försvarsministeriet har inletts ett partnerskapsprogram i syfte att åstadkomma en samarbetsmodell för den offentliga och den privata sektorn i vilken man strävar till att omfördela resurser som frigörs så att de riktas till försvarsmaktens centrala funktioner. Inom försvarsmaktens stödfunktioner har på sju utvecklingsområden igångsatts pilotprojekt på grundval av vilka utvecklandet av verksamheten under planeringsperioden bedöms. Till utvecklingsområdena hör hälsovården, dataförvaltningen, verkstadsverksamheten, transportverksamheten, bespisningen, beklädnadsunderhållet och ekonomiförvaltningen. Efter utredningsskedet fattas för de enskilda projekten beslut om ibrukttagande av partnerskapsmodellen. Personalorganisationerna deltar i utvecklandet av verksamheten. Innan partnerskapsmodellen tas i bruk överläggs med personalen om verksamhetsmodellens grunder, verkningar och alternativ. Utvärderings- och beräkningsmodellerna fastställs så att de samhällseliga effekterna, servicens kvalitet och verksamhetens effektivitet kan värderas.

Försvarsministeriet tillsatte en arbetsgrupp med uppgift att planera effektiveringen av försvarsmaterielprojekten samt att göra en övergripande bedömning av problemen i anslutning till planeringssystemet för anskaffningarna samt deras budgetering, upphandlingsförfarande och organisation. Arbetsgruppen överlämnar sin åtgärdsrekommendation före 30.4.2003. Arbetsgruppens rekommendationer inverkar på budgeteringen och planeringen av materielanskaffningarna samt på utformningen av beställningsfullmakterna. De förändringar som genomförs inverkar redan på 2004 års budget.

I syfte att främja uppföljningen och utvärderingen av säkerhetsutvecklingen samt försvarsplaneringen ökas forskningen på försvarets område, granskas försvarsmaktens planeringssystem samt utvecklas de sätt på vilka den programbaserade ledningen och projektplaneringen fungerar. Inskränkningen av försvarsmaktens krigstida styrka fortsätts genom att krigstida trupper läggs ner på så sätt, att totalstyrkan minskar till 350 000 personer före utgången av år 2008. Genom utvecklande av den materiella beredskapen och utbildningen inom armén, marinen och flygvapnet förbättras försvarets preventiva förmåga och reaktionsberedskap.

Under åren 2002-2004 görs utredningsarbetet för 2010-talets försvarssystem med utgångspunkt i den allmänna värnplikten och det territoriella försvarssystemet. I detta sammanhang granskas också den utbildade reservens storlek och omfattningen av den åldersklass som skall utbildas. Utvecklingsprinciperna för det förnyade territoriella försvarssystemet presenteras i den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse som skall avges år 2004.

De centrala riktlinjerna för utvecklande av försvaret är

- de justeringar av det territoriella försvarssystemet som förändringarna i den säkerhetspolitiska omgivningen samt i kris- och hotmodellerna förutsätter
- minskning av antalet ledningsinstanser och operativa förband
- utvecklande av de operativa truppers eldkraft och rörlighet
- minskning av antalet territoriella förband samt skapande av mindre och funktionsdugligare enheter för objekt- samt lokalförsvaret av de territoriella förbandens delar
- justering av den fredstida och den krigstida organisationen i överensstämmelse med reformen av den centrala förvaltningen.

FÖLRRVALTNINGSOMRÅDETS ÄNDRINGSFÖRSLAG

Utvecklandet av lönesystemet

Syftet med det nya lönesystemet är att få till stånd ett sporrande lönesystem som baserar sig på uppgiftens svårighetsgrad och den personliga arbetsprestationen, förbättrar motsvarigheten mellan det sätt på vilket uppgifterna sköts och avlöningen, stöder utvecklandet av personalens kunnande och strävan att söka sig till mera krävande uppgifter samt förbättrar försvarsmaktens konkurrensförmåga som arbetsgivare. Lönen består av en uppgiftsbaserad och en personlig lönedel. Beroende på hur resultatrik organisationen, enheten eller gruppen är kan personalen dessutom få resultatavvode. Avsikten är att ibruktagandet av det nya sporrande lönesystemet som förbättrar försvarsmaktens konkurrensförmåga som arbetsgivare skall inledas när 2003 års avtalssituation möjliggör det. Försvarsmakten försöker finansiera hälften innanför ramen, och den andra hälften behövs som tillägg till ramen, så som konstaterats i de preliminära diskussionerna med finansministeriet i samband med avtalsförhandlingarna. Den finansieringsandel som skall riktas till de olika systemen för bedömning av svårighetsgraden preciseras ytterligare i samband med att arbetsgivarberedningens löneanalyser utarbetas och löneförhållandena mellan de olika systemen bedöms. På andra håll inom statsförvaltningen har kostnadseffekten varit ca 5-8 % av ämbetsverkets lönesumma.

Avgifter för frekvenstillstånd

Kommunikationsverket som är underställt kommunikationsministeriet har hittills avgiftsfritt tillhandahållit de frekvenser som försvarsmakten behöver. Verksamheten blir avgiftsbelagd under år 2003. Eftersom det är fråga om produktion av samma service som den för vilken

kommunikationsverket redan tidigare har anvisats resurser, föreslås att försvarsministeriet ges tilläggsfinansiering för täckande av utgifterna för den avgiftsbelagda servicen. Avgiften för frekvenstillstånd är på årsnivå 300 000 euro.

Ändringar i den internationella verksamheten

För Open Skies –verksamheten föreslås ett årligt tillägg av 250 000 euro. Kostnaderna för Open Skies –verksamheten ökar efter det att det internationella avtalet har godkänts och ratificerats. Finlands kvot av de flygningar som skall tas emot kommer, fastställda enligt arealen, att vara 4-6 om året, medan de närvarande har varit 2 om året. Finland kan utföra lika många observationsflygningar som vi för vår del tar emot. Enligt avtalet skall Finland ta emot flygningarna vid en tidpunkt som inte har fastställts i förväg, vilket kommer öka kostnaderna åtminstone vad in kvarteringen, användningen av personalen samt transporterna beträffar. Ny är också den kostnad om 100 000 euro som byggandet av testfält medför när Open Skies II-skedet börjar. Överenskommelse om när Open Skies II-skedet skall börja har ännu inte träffats.

Tabell 7. Ändringsförslag på försvarsministeriets förvaltningsområde

Föremål för ändringsförslag (moment 27.10.21)	2004	2005	2006	2007
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Ändringar i den internationella verksamheten	250	250	250	250
Avgifter för frekvenstillstånd	300	300	300	300
Sammanlagt 1000 €	550	550	550	550

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

GRUNDERNA FÖR VERKSAMHETEN PÅ FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1
DE AV REGERINGEN UPPSTÄLLDA FÖRVALTNINGSPOLITISKA MÅLEN	2
POLICYN PÅ FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	2
FÖRSVARETS STRUKTURREFORM OCH RESURSER	2
SAMVERKAN MED ANDRA MYNDIGHETER	2
FÖRÄNDRINGAR I OMVÄRLDEN	3
DEN INTERNATIONELLA OMVÄRLDEN	3
SÄKERHETSRIKSKER OCH HOT MOT SÄKERHETEN	4
DET FINLÄNDSKA SAMHÄLLETETS UTVECKLING	5
PLANERINGSPERIODENS VERKSAMHETSLINJER	6
DE ALLMÄNNA PRINCIPERNA FÖR UTVECKLANDE AV FÖRSVARSSYSTEMET	6
ARMÉN	6
MARINEN	7
FLYGVAPNET	7
KRISHANTERINGEN	7
UTVECKLANDET AV FÖRVALTNINGEN OCH ORGANISATIONEN	7
UNDERHÅLL OCH LOGISTIK	8
ANSLAGSRAMARNA	8
ANSKAFFNING AV FÖRSVARSMATERIEL (27.10.16)	9
ANSKAFFNINGEN AV FÖRSVARSMATERIEL OCH BESTÄLLNINGSFULLMAKTERNA	9
PROJEKTBEREDNINGS- OCH PROTOBESTÄLLNINGSFULLMAKTER (PROTO)	10
KOMPLETTERING AV REFORMEN AV MARINEN (MUT 2)	10
FORTSATT TRYGGANDE AV SYSTEM OCH VERKSAMHETSMÖJLIGHETER VID LUFT- FÖRSVARETS BASER (ITTT2)	11
UTVECKLANDE AV DET TERRITORIELLA FÖRSVARET (ALPU)	12
SPANING, ÖVERVAKNING OCH LEDNING (TVJ 2006)	12
INDEX- OCH VALUTAKURSBETALNINGAR	13
ÖVRIGA FÖRSVARSMATERIELANSKAFFNINGAR	14
FÖRSVARSMAKTENS OMKOSTNADER (27.10.21)	14
UTGIFTER FÖR ERSÄTTANDE AV MILJÖSKADOR (27.01.22)	14
KRISHANTERING OCH FREDSBESVARANDE VERKSAMHET (27.30.22)	15
UNDERSTÖDJANDE AV FÖRSVARSGRUPPERS VERKSAMHET (27.99.50)	15
UPPSKATTNING AV PERSONALENS STORLEK	16
FÖRVALTNINGSOMRÅDETS INKOMSTER	17
FÖRVALTNINGSOMRÅDETS FRÄMSTA UTVECKLINGSPLANER	17
FÖRVALTNINGSOMRÅDETS ÄNDRINGSFÖRSLAG	18
UTVECKLANDET AV LÖNESYSTEMET	18
AVGIFTER FÖR FREKVENSTILLSTÅND	18
ÄNDRINGAR I DEN INTERNATIONELLA VERKSAMHETEN	19